

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 8 april 1943 kl. 5 e. m.

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 5, i anledning av väckt motion angående förbättrade betingelser för den andliga vården å sjukvårdsinrättningar.

I en inom andra kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott för behandling hänvisad motion, nr 147, av herr *Sundqvist m. fl.* har yrkats att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående förbättrade betingelser för den andliga vården å sjukvårdsinrättningar.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

En med förevarande motion likalydande motion har väckts i första kammaren *Yttranden.* (I: 94) och för behandling hänvisats till dess första tillfälliga utskott, som i vederbörlig ordning inhämtat yttranden över motionen av medicinalstyrelsen, svenska kyrkans diakonistyrelse och domkapitlen i Uppsala och Stockholm samt berett svenska landstingsförbundet, svenska lasarettsläkarföreningen, svenska sjukhusförvaltningens tjänstemannaförbund, svensk sjuksköterskeförening och direktionen för Jönköpings läns centrallasarett tillfälle att inkomma med yttranden. Av dessa yttranden har utskottet tagit del.

Medicinalstyrelsen erinrar om att den i motionen berörda frågan är föremål för utredning inom svenska kyrkans diakonistyrelse och anser att införande av bättre förhållanden på detta område vore av stor betydelse, men med hänsyn till att utredningsarbeten genom statens försorg redan pågå på så många områden anser sig styrelsen icke böra tillstyrka bifall till motionen.

Svenska kyrkans diakonistyrelse meddelar, att styrelsen den 24 september 1942 uppdragit åt särskilda kommitterade att undersöka olika möjligheter till förbättrande av den andliga vården vid sjukvårdsinrättningar, och bilägger sitt yttrande en P. M. från denna kommitté. Styrelsen understryker, att kommitténs undersökning icke kan betraktas som en definitiv utredning, och vitsordar behovet av att en allsidig utredning kommer till stånd genom föranstaltande av Kungl. Maj:t.

Domkapitlet i Uppsala påpekar, att lasarettstadgan icke räknar med annan prästerlig gärning vid lasarett än predikan, pastorexpedition och vissa prästerliga förrättningar. Ordet själavård förekommer icke ens i lasarettstadgans bestämmelser angående prästens arbete. En förbättrad ordning för den andliga vården vid våra sjukhus vore behövlig, och domkapitlet finner motionens syfte utomordentligt behjärtansvärt samt tillstyrker en utredning, som kan leda till snara och effektiva åtgärder.

Domkapitlet i Stockholm tillstyrker livligt att en utredning kommer till stånd. Dåvarande Stockholms stads konsistorium tillsatte 1932 ett råd för kyrklig själavård vid sjukhusen, Stockholms kyrkliga sjukhusråd, med uppgift att bistå vid sjukhusen anställda prästmän i deras arbete för själavården å sjukhusen. Domkapitlet anser icke, att rådets verksamhet är till fyllest för att man på sjukhusen skall få till stånd en själavårdande verksamhet av den omfattning, som sakens vikt kräver.

Svenska landstingsförbundets styrelse anser, att vissa åtgärder kunna ifrågasättas till förbättrande av den religiösa omvårdnaden av patienterna å våra sjukhus och att en närmare utredning rörande de vägar, som därvidlag böra beträdas, är behövlig men hänvisar till att senaste kyrkomöte beslöt hemställa till Kungl. Maj:t om en sådan utredning. Frågan är sålunda redan föremål för prövning.

Styrelsen för svenska lasarettsläkarföreningen finner en närmare utredning önskvärd och utvecklar utöver de synpunkter, som finnas i motionen, att prästernas rent sociala arbete och stora personalkänedom inom församlingarna göra dem lämpliga att i större utsträckning än hittills knyts till sjukhusen. Särskilt vid de mindre sjukhusen, där den andliga vården ej kan ge prästen heltidstjänst, kan man tänka sig att prästen anförtros det arbete, som tillkommer en socialkurator.

Styrelsen för svenska sjukhusförvaltningens tjänstemannaförbund framhåller att den andliga vården inom landets sjukvårdsväsen väl icke skjutits åt sidan under den snabba utvecklingen av sjukvårdsväsendets övriga sidor men dock icke ägnats den uppmärksamhet, som med hänsyn till dess betydelse bort komma den till del. Styrelsen förordar att den i motionen begärda utredningen kommer till stånd.

Svensk sjuksköterskeföreningens centralstyrelse understryker kraftigt behovet av bättre andlig omvårdnad på flertalet av våra sjukhus och tillstyrker en utredning i enlighet med motionärernas yrkande, varvid plats bör beredas i utredningskommittén för såväl präster som läkare och sjuksköterskor.

Direktionen för Jönköpings läns centrallasarett instämmer i motionens hemställan om utredning.

Utskottet. I samtliga yttranden understrykes behovet av en bättre andlig omvårdnad av patienterna vid våra sjukhusinrättningar. Frågan om vilka vägar som lämpligen skola beträdas för tillgodoseendet av detta behov tarvar en närmare utredning. Det senaste kyrkomötet beslöt hemställa till Kungl. Maj:t om sådan utredning, och enligt vad utskottet inhämtat har frågan upptagits av Kungl. Maj:t, som emellertid funnit sig böra avvakta resultatet av en inom diakonistyrelsen genom beslut den 24 september 1942 igångsatt undersökning rörande olika möjligheter till förbättrande av den andliga vården vid sjukvårdsinrättningar. Ehuru diakonistyrelsen i sitt yttrande understryker att den inom styrelsen tillsatta kommitténs undersökning icke kan betraktas som en definitiv utredning anser utskottet att genom vad som åtgjorts frågan om bättre be-

tingelser för den andliga vården vid våra sjukvårdsinrättningar dock kommit under behandling, och då det kan förväntas att Kungl. Maj:t efter avslutandet av den pågående undersökningen inom diakonistyrelsen upptager frågan till närmare prövning finner utskottet obehövt att riksdagen nu skulle hemställa till Kungl. Maj:t om frågans utredning.

Med hänvisning till vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 6 april 1943.

På utskottets vägnar:

O. MALMBORG.

Närvarande: herr *Malmberg*, fröken *Nygren*, herrar *Gavelin*, *Lundh**, *Andersson* i Hedensbyn, *Sköldin*, *Edberg*, *Jonsson* i Skutakär, *Sundqvist* och *Petterson** i Degerfors.

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
